

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za ozeimlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.958.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJULLJANA, v torek, dne 11. marca 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 30.

Važno gospodarsko posvetovanje.

Po mirovni pogodbi so nasledstvene države bivše avstrogrske monarhije dolžne, da prevzamejo na nje odpadajoči del bivšega avstrogrskega predvojnega državnega dolga. En del tega dolga je dolžna prevzeti tudi naša kraljevina, ki ga je, v kolikor se tiče na zlato glasečih rent v lasti inozemcev, že uredila, obveznice lastnih državljanov pa pač popisala, en del tudi že uredila, glede preteznega dela obveznic in rent pa se vprašanje prevzema in obratovanja že leta ne premakne z mrtve točke. Imetniki navedenih obveznic ne dobivajo že 10 let nikakih obresti, tako, da je dejansko za mnoge domače lastnike posest teh vrednostnih papirjev non valetur svoje vrste. S tem so občutno oškodovani v svojih interesih tudi radi tega, ker ne morejo s svojo lastnino razpolagati. Med njimi so tudi taki, ki so bili svoj čas celo primorani, da naložijo svoj denar v državne vrednostne papirje, na primer mladoletniki, javni fondi, denarni zavodi, cerkve, ustanove, nadarbine. Ta omejitve lastnine je za vse prizadete jako težka. Razumljiva je vsled tega nestrpnost lastnikov, da se vprašanje prevzema predvojnih rent pravično uredi.

Neurejeni so nadalje v naši kraljevini bivši pokrajinski dolgov, za kojih obrestovanje so v državnem proračunu predvidena sicer potrebna sredstva, obresti se pa navzlic temu ne izplačujejo. Respektiranje starih

obvez javne roke, katerekoli vrste, posebno tudi onih stare države, je največjega praktičnega pomena za celokupen naš javni in zlasti emisijski kredit tako v mejah naše države kakor izven meja. Mednarodni kapital je plah in izredno občutljiv v takih vprašanjih.

Potrebe naših javnih rok, tako državnih kakor avtonomnih uprav, so jako velike, pa moremo računati z dostopnostjo vnanjih finančnih virov le, ako se v praksi pokažemo kot lojalni dolžniki.

Na poziv Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki želi predmetne interese enotno predočiti, se je dne 6. marca 1930 vršilo posvetovanje, katerega so se udeležili zastopniki vseh slojev prebivalstva Dravske banovine. Po vsestranski premotritvi so udeležniki posvetovanja sklenili resolucijo, v kateri pozivljajo kraljevsko vladu, da posveti vprašanju prevzema in obrestovanja predvojnih rent vso pozornost in z vso pospešitvijo dela na to, da pride ta pereči finančni problem do pravične ureditve. Pravična resolucija tega že predolgo pendentnega finančnega vprašanja ne trpi nobene odložitve več in ne prenaša nadaljnega izbegavanja. Plaćevanje in amortizacija zlatih rent, ki so v posesti naših državljanov, naj bi se vršila po načelih, ki so pri skupni blagajni za inozemske obveznike v Parizu za zunanje lastnike teh obveznic že ustanovljena.

Ustanovitev svobodne pristaniške cone v Pireju.

Grška vlada je v soglasju s predlogi komisije za proučevanje pirejskega pristanišča sklenila otvoriti svobodno cono v tem pristanišču in v sosednjem zalivu Sv. Jurija. Kolikor ta svobodna cona pripada pristaniškemu ozemlju Pireja, se ima rezervirati izključno za trgovino. Za industrijske namene se ima samo v toliko vporabiti, v kolikor se tam lahko izvedejo manjše reparature na ladjah. Nasprotno pa je v zalivu Sv. Jurija osnovani drugi in večji del svobodne pristaniške cone v enaki meri določen za industrijo, kakor tudi za trgovino.

Grška vlada, kakor tudi pristaniške oblasti, si obetajo od ustanovitve take svobodne cone v Pireju velike koristi. Ta cona bi imela namreč v prvi vrsti namen dati več prostora za naraščajoči uvozni promet, katerega volumen je leta 1928 narasel na 1,3 milijona ton in 31. avgusta 1929 že na 1,4 milijona ton. Ta znatni uvozni promet ovirajo trenutno številne carinske formalnosti, ki pa bi odpadle s trenutkom, ko bi se dohajajoče blago moglo iztovoriti v svobodni coni. Dalje upajo tudi, da bo svobodna cona dala vzpodbudo za ustanovitev oplemenjevalne industrije. In končno se pričakuje tudi znatno povečanje tranzitnega prometa, ki je v Pireju znašal leta 1928 okroglo 35.000 ton.

Grška vlada je mišljenja, da ustanovitev svobodne cone v Pireju nika-

kor ne bo imela neugodnih posledic za paroplovni promet v drugem grškem pristanišču — Solunu, ki služi v prvi vrsti prometu z Jugoslavijo, Macedonijo in deloma Albanijo, ter ima tudi svobodno cno. Ne glede na tranzitni promet v omenjene države pa svobodna cona v Solunu že zaradi svoje geografske lege ni za nobeno drugo državo večjega pomena, kakor nam to pove tudi pristaniška statistika. Po tej statistiki je bilo leta 1929 namenjenih preko Soluna za Turčijo samo 511 ton, za Dodekanez 171, za Rusijo 135 in samo malo ton za Bolgarijo, Rumunijo, Sirijo itd.

V zvezi z načrtom svobodnega pristanišča se naj bi v Pireju samem ustanovile nove večje pristaniške naprave in osnovala obenem nova pristaniška organizacija. Celokupna površina sedaj obstoječih skladišč in carinskih poslopij ne obsega več kot 14.000 m², v zgradbi se nahajajoče zgradbe pa že sedaj obsegajo okroglo 48.000 m² površine, med tem ko bodo obsegala poslopja, ki se imajo še zgraditi, še nadaljnjih 85.000 m².

Ozemlje svobodnega pirejskega pristanišča se bo razširjalo od Vassiliades do St. Venis. V novem pristanišču Sv. Jurija se imajo ustanoviti novi keji, ki bodo dolgi 2.210 m in široki 160 m. Tukaj se naj bi tudi zgradile industrijske naprave za fabrikacijo železnih postelj, lesenih zabojev, špirituofov in stiskalnic za olje, poljedelskih strojev itd. Po omenjenih predmetih vlada namreč veliko povpraševanje v sosednjih državah: Bolgariji, Albaniji in Turčiji.

Zahteve vinogradnikov.

Ob sijajni udeležbi vinogradnikov iz vse države se je vršil v nedeljo, dne 9. t. m. v Beogradu II. kongres vinogradnikov Jugoslavije. Po živahni diskusiji so bile soglasno sprejete naslednje resolucije:

Vinogradniki iz vse države, zbrani na kongresu v Beogradu, so soglasno ugotovili, da so radi slabe prodaje vinskih produktov cene grozdja in vina tako padle, da je izključena vsaka rentabilnost vinogradništva. V zvezi s tem, da je trošarina na vino, ki znaša danes okrog 125 odstotkov vrednosti, ne-
vzdržna, smatra kongres visoko trošarino, kakor tudi način, kako se pobira, za enega glavnih vzrokov današnjih nizkih cen vina. Kongres vinogradnikov ugotavlja, da je gospodarsko stanje naših vinogradnikov v vsej državi radi nizkih cen in radi nemožnosti prodaje vina naravnost brezupno. Da bi se težko stanje naših vinogradnikov vsaj malo ublažilo, je kongres mnenja, da bi bilo treba nujno ukreniti sledeče korake:

1. Državna trošarina na vino, kakor tudi banovinske in občinske doklade, bi se morale fiksirati na znesek 1 Din na liter, in sicer na vino v sodih ter tudi na vina v steklenicah. Občinam naj se izjemno dovoli pobirati višje občinske trošarine na šampanjec in destilirana vina.

2. Trošarina naj se plačuje v krajih neposrednega konsuma, tako da bi se prevoznina iz kraja v kraj ne obremenjevala s trošarino. Pobiranje državne in banske trošarine naj se da v najem občinam.

3. Občinam naj se prepove maksimirane trošarine povečati z raznimi dokladami, kakor z dokladami na uvoz, na tlakovanje cest ter drugimi sličnimi.

4. Prepove naj se prodajanje vinskih destilatov, drozgovca ter fabrikacija vseh sadnih žganj z uporabo špirta.

5. Omogoči naj se destilacija slabih

in pokvarjenih vin ter se naj tozadevna trošarina zniža.

6. Da državne, banske in občinske trošarine obremene vse umetno izdelane brezalkoholne pijače v isti višini kakor vino.

7. Da se vino pri transportu smatra za brzoovozno blago.

8. Takoj naj se ukinejo carine na uvoz vinogradniških potrebščin.

9. Da se s povojnimi trgovskimi pogodbami olajša izvoz vina in da se spremeni sistem naše trgovinske politike, ki bazira na klavzuli največjih ugodnosti ter da se sklene trgovinska pogodba z Avstrijo in Češkoslovaško in se pri tem doseže večji kontingent za izvoz vina v te države.

10. Potrebno je, da se izvozna premija za vino zviša od 40 na 100 Din.

11. Da se ugodnosti za izvoz vina razširijo tudi na vinski mošt.

12. Da se uvede izvozna premija 60 dinarjev na 100 kg za izvoz grozdja.

13. Da se v vseh potrošnih središčih našega vina v inozemstvu ustanovijo državne kleti za reklamo našega vina.

14. Da se dovoli kreditiranje carin pri uvozu sodov iz inozemstva.

15. Da se z ozirom na pasivnost vinogradništva zmanjša davek na čist dohodek vinogradov.

16. Da se od 1. januarja 1931 v krajih, kjer do sedaj obstojajo vinogradi, prepove sajenje vinogradov.

17. Da se čimprej in čim ostreje izvede očiščenje naših vinogradov od šmarnice.

18. Da se čimprej zakoniti nov vinski zakon, ki naj določi: a) ustanovitev vinogradniških šol v vsaki banovini, b) združno organiziranje vinogradnikov, c) podpiranje obstoječih vinskih združenj, d) da se v zvezi s tem podpirajo tudi one zadrage, ki predelujejo grozdje v brezalkoholne pijače.

19. Da naj v bodoče pri sklepanju trgovinskih pogodb sodelujejo tudi vinogradniški strokovnjaki.

Občni zbor delničarjev Narodne banke.

V nedeljo se je vršil pod predsedstvom guvernerja Ignjata Bajlonija občni zbor delničarjev Narodne banke.

Iz obširnega poročila, ki je bilo predloženo zboru, smo priobčili že v predzadnji številki našega lista daljši odstavek o naši izvozni in uvozni trgovini.

Na dnevnem redu zbora so bile tudi volitve v upravo in nadzorstvo. V u p r a v n i s v e t so bili izvoljeni:

Toma Popović (Skoplje) 1261 glasov; dr. S. Šumanović (Zagreb) 1260 glasov; Ivan Jelačin (Ljubljana) 1249 glasov; Nikola Berković (Sarajevo) 1248 glasov; M. Šonda (Beograd) 1243 glasov; dr. M. Čingrija (Dubrovnik) 1227 glasov; Miloš Savčić (Beograd) 1194 glasov; Dragiša Matejić (Beograd) 1059 glasov in Jovan Marković (Beograd) 916 glasov.

V n a d z o r s t v o so pa bili izvoljeni: M. Popović (Beograd) 1263 glasov; Dragotin Hribar (Ljubljana) 1261 glasov; Zika Janković (Beograd) 1192 glasov; Salamon Koen (Beograd) 1129 glasov.

Iz stare uprave ni bil izvoljen g. G. Protić, na čegar mesto je prišel g. Jovan Marković, sedaj poslanik v Bernu.

* * *

Iz obširnega zanimivega poročila prinašamo v naslednjem poglavju, ki se tiče državne politike in obrestne mere:

Narodni banki se je z njeno devizno politiko, ki jo vodi v sporazumu z finančnim ministrstvom, posrečilo, da vzdrži stalno vrednost dinarja skozi celo leto, dalje je tudi skozi celo leto mogla zadovoljiti vsako povpraševanje po tujih plačilnih sredstvih ter je pri tem še za novo leto prihranila Din 1.633.508.211 — v devizah.

Treba je priznati, da se je z 6. januarjem leta 1929 veliko storilo, da se vera in zaupanje v stabilnost domače valute utrdi. To zaupanje v dinar je postalo tembolj trdno, ker so se razna važna vprašanja, ki so se v poprejšnjih letih vedno odlagala, sedaj vendar končnoveljavno rešila. V pretečenem letu je bilo povoljno rešeno tudi zadnje vprašanje vojnih dolgov naše države s francosko vladu in na ta način je bilo urejeno vprašanje dolgov, ki so bili med vojno podpisani pri naših velikih zaveznikih. Ravno tako je bilo prejšnje leto urejeno vprašanje reparacij in lahko mirno rečemo, da so se vsa ta vprašanja rešila koristno za našo državo.

Z urejenjem vseh teh vprašanj so zaključena dela, ki so bila potrebna za stabilizacijo naše valute in s tem se stvarja temelj dejanske stabilizacije našega dinarja. Eno veliko vprašanje pa je ostalo nerešeno in to je vprašanje naših predvojnih dolgov, a tudi to se bo brez dvoma uredilo v tem letu. Na ta način bo rešen cel kompleks vprašanj, ki so bila dosedaj odprta in radi tega ovirala vsako resnejše delo pri stabilizaciji naših finančnih vprašanj.

Vendar pa je bilo tudi lansko leto momentov, ko se je stabilnost naše valute nekoliko majala. Od nekaterih strani se je tudi dinar napadal, toda vse to ni imelo nobenega vpliva na vrednost našega dinarja.

Treba je poudariti, da je vprašanje vrednosti dinarja razčiščeno in da se bo njegova vrednost izvedla na dosednji dejanski stabilizaciji, ki traja že skoro 5 let in to z zakonom o stabilizaciji. Tako se ne bo z zakonsko stabilizacijo vrednost dinarja niti malo spremenila, na ta način torej ne bo zakonska stabilizacija povzročila no-

benih sprememb glede ekonomsko finančnih dogodkov v državi, kakor je to opetovano izjavil gospod finančni minister.

Z ureditvijo razmer v državi, a posebno z odstranitvijo neplodne in za državo nevarne politične borbe, kakor tudi z izjednačenjem zakonov, ki se najenergičneje izvajajo, je dana možnost za praktično in produktivno delo.

Vse to, a posebno še prejšnje leto, je odstranilo bojazen za dinar, ki je v začetku leta obstojala kot posledica dveh predhodnih težkih let. Posebno v drugi polovici lanskega leta, ko je dohod deviz od izvoza začel dan za dnem rasti, je bojazen za dinar dočela izginila. Število deviz je na koncu leta bilo tako veliko, kakor še nikoli poprej.

Veliki borzni polom v Ameriki je vplival na evropsko denarno tržišče, kar se razvidi iz tega, da je večina evropskih emisijskih zavodov povišala svojo obrestno mero. Na naš dinar pa ta polom ni imel nikakega vpliva, ker so se mogli vsi dolгови v inozemstvu nemoteno plačati. Vpliv poloma se je čutil samo pri vrednosti naših državnih efektov, ki so se prodajali na New-yorški borzi, toda ta vpliv ni imel nevarnih posledic. S padcem tečaja vrednostnih papirjev v Ameriki, se je obenem pojavilo močnejše nakupovanje in repatriiranje obveznic naših posojil iz Amerike v našo državo. S plačevanjem enega dela naših vrednostnih papirjev, s katerimi se trguje v inozemstvu, se je pojačal pomen domačega tržišča vrednostnih papirjev in s tem se ustvarja domači kapital v inozemskih plačilnih sredstvih.

Narodna banka, kot glavni in nevtralni kupec in prodajalec vseh deviz, je morala prejšnje leto posvetiti veliko pozornost tečaju tujih deviz, ki so varirali dan za dnem, ter se je morala boriti proti spekulaciji, ki jo je arbitražna uporabila za to, da bi imela zase čimveč koristi. V tej borbi je Narodna banka zmagala in premagala vsako tendenco nesolidne spekulacije, v čemer so jo podpirale domače velike banke, a posebno pa njene zveze z emisijskimi bankami v New Yorku, Londonu, Parizu, Švici in v Avstriji.

V tem letu je imela Narodna banka suficit v znesku Din 326.257.593.—. Ako se ta vsota odbije od deficita trgovinske bilance za leto 1927/28 v višini Din 2.276.764.105.—, potem nam ostane še deficit iz prejšnjih let v trgovinski bilanci v znesku Din 1.249 milijonov 806.512.—. V pretečenem letu je kupila Narodna banka vsega za Din 6.851.882.137.— deviz, a prodanih je bilo državi in privatnikom za Din 5.253.617.969.—, tako da je 31. decembra 1929 znašala zaloga deviz Din 1.633.508.211.—.

Celo prejšnje leto je znašala obrestna mera Narodne banke za eskont 6%, a za posojila 8%. Cela vsota, ki jo je Narodna banka v toku lanskega leta dala v eskont in v posojila, je znašala Din 1.500.000.000.— do 1.600 milijonov, a kreditni odnosi v državi so znašali okoli Din 12.500.000.000.—. Na ta način nam ostane vsota od Din 11.000.000.000.—, ki so jo dajali v posojilo privatni denarni zavodi in to za obresti, ki so daleko nadkriljevale obresti Narodne banke.

Svobodno lahko rečemo, da je naša država ena od onih, v katerih se ne plačajo pretirano visoke obresti. — Čudno pa je, da se plača v naši državi največje obresti v onih pokrajinah, ki so gospodarsko najsihibkeje. Po plačanju obresti bi mogli našo državo razdeliti na tri dele. V Sloveniji je najmanjša obrestna mera in se ne razlikuje mnogo od oficijelne obrestne mere, kar ima Slovenija predvsem zahvaliti svoji močni organizaciji hranilnic. Na drugo mesto pridejo večja mesta v Hrvatski in Srbiji, v katerih se giblje obrestna mera do 14% in na zadnjem mestu vsi ostali deli naše države, kjer je obrestna mera več kot 14%. Splošno se lahko reče, da velika podjetja lahko najdejo kredit za cenene obresti, toda manjša podjetja pa morajo plačevati visoke obresti.

Veliki denarni zavodi se pritožujejo, da imajo veliko gotovine, ki je pa ne morejo plasirati, toda ti veliki za-

vodi pobirajo po svojih filijalah še nadalje velike obresti od svojih klijentov, to se pravi, da pobirajo obresti po prilikah, ki vladajo v dotičnem kraju. Mali zavodi, ki plasirajo denar velikih zavodov, dobivajo od teh denar po dragi obrestni meri, ter se na ta način ovira znižanje obrestne mere v manjših mestih. Veliki zavodi pa izjavljajo, da je denar drag in da ga ne morejo dajati ceneje.

Priznati pa je treba, da brez cenene kredita ne moremo pričakovati nobenega večjega napredka. Velika podjetja pa, ki bi se gotovo rentirala, ako bi plačala nižje obresti za denar, ki ga uporabljajo za delo, pa počasi prehajajo v roke tujcev, ki razpolagajo s cenanim denarjem. Tako naša podjetja počasi izgubljajo svoj nacionalni karakter, a za naše domače ljudi ostanejo samo tako posli, ki se manj rentirajo. Kontrola, katero vodi Narodna banka glede pobiranja obresti, ne zadostuje da bi se ž njo preprečile vse mahinacije, ki se delajo v svrhu pobiranja večjih obresti. Na naših gospodarskih zborovanjih sta se pojavili dve ideji: da Narodna banka odkaže kredit vsem onim zavodom, ki pobirajo velike obresti, kajti Narodna banka že po svoji iniciativi ne daje kredit nobenemu denarnemu zavodu, ki pobira prevelike obresti, ali pa se zakonskim potom omeji pobiranje pretiranih obresti, kakor se je to poizkušalo že pred vojno v Srbiji. Narodna banka se je, kakor znano, postavila docela na drugo stališče, ker smatra, da se ti odnosi ne morejo z zakonom regulirati, a z određenjem kredita malim denarnim zavodom se pa doseže baš obratno od onega, kar hočemo doseči. Narodna banka se je trudila, da bi se sporazumela z velikimi zavodi o aktivni in pasivni obrestni meri, ter tako onemogočila pretirane obresti. Tam pa, kjer je preveč denarnih zavodov, kakor to zahtevajo lokalne potrebe, pa naj bi se z združitvijo zavodov znižali režijski stroški in ustvarila možnost za uvedbo nižjih obresti. Tako spajanje zavodov je tudi potrebno zaradi koncentracije kapitala. Samo veliki denarni zavodi z velikim kapitalom prožijo vlagateljem zadostno garancijo za njihov denar in morejo delati na pospeševanju produkcijske moči v državi in posebno pa na pobijanju pretiranih obresti. Narodna banka mora v tem svojem delovanju iti še dalje in zahtevati, da se sporazumno z velikimi denarnimi zavodi ustvari privatna diskontna mera, ki bi bila v zvezi z oficijelno obrestno mero. Na ta način bi se moglo končno ugotoviti, katera obrestna višina v naši državi je upravičena in katera pretirana. — Sploh se mora najti način, kako se naj izvede kolaboracija velikih zavodov z Narodno banko.

Pobijanje pretiranih obresti se more izvesti tudi z ustanavljanjem večjih mestnih hranilnic in ostalih zajednic v to svrhu, za kar daje, kakor pravi poročilo Narodne banke, lep primer Slovenija. Seveda se v tem slučaju ne bi smele mestne hranilnice baviti z drugimi posli, ampak samo z eskontiranjem in blagajnično službo za račun občin, a na noben način ne bi smele preiti v finansiranje občinskih proračunov in občinskih podjetij.

3 naših organizacij

Gremij trgovcev za politični okraj Brežice vabi na X. redni občni zbor v četrtak, dne 27. sušca t. l. ob pol 10. uri dopolne v gremijalni sobi (Narodni dom) s sledečim vspeedom: 1. Pozdrav zborovalcev. 2. Poročilo načelstva. 3. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 4. Poročilo tajništva. 5. Poročilo blagajnika in odobritev računa za 1929. 6. Proračun za 1930. 7. Določitev letnega prispevka. 8. Volitev delegata za Zvezni občni zbor. 9. Volitev novega odbora. 10. Predlogi. 11. Slučajnosti. Vsak član je po pravilih dolžan vdeležiti se občnega zborovanja, je pa tudi v njegovo korist izvesti obseg gremijalnih poslov, ki so bili v preteklem letu izvršeni in s kakšnim vspehom. — Načelstvo.

Proti gospodarskemu pesimizmu.

Bivši italijanski finančni minister Alberti se obrača v uvodnem članku »Tribune« proti valu nevredenosti, ki se javlja pri presojanju svetovnega gospodarstva. Registrira vrsto pesimističnih izjav znanih gospodarskih listov — »Times«, »Frankfurter Zeitung«, »Economist« itd. — o krizi nadprodukcije, o blagovnem previšku in o padanju kupne moči. Take besede imajo po mnenju Albertija izredno sugestiven učinek. Alberti opozarja na velike akcije Zveze narodov in taji nadprodukcije na svetovnem trgu. Pravi, da je obratno in da je vsled močne produkcije dana možnost višjega življenjskega standarda. V resnici gre za prilagoditev cen. Alberti pravi nadalje, da je skrb glede nezadostnosti zlatega kritja brezpredmetna. V kolikor zahtevajo zlato nameni kovanja, ni nikjer opaziti pomanjkanja; pri tem je treba pomisliti, da ima moderna organizacija na razpolago tudi druga sredstva kot zlato, tako na primer nakazila bankovcev, negotovinski plačilni promet itd. Po mnenju Albertija gre za psihološko epidemijo. Za dokaz navaja Zedinjene države Severne Amerike, kjer so prešli že k protinapadu in kjer govorijo z optimizmom o zopetni okrepitvi. Ni nobenih globljih vzrokov mednarodnega značaja, ki bi govorili za nezbežnost nadaljnje poostitve; pač pa nasprotno krepijo mnogi elementi upanje na zopetni dvig. — V sedanjih časih splošnega pesimizma je Albertijev glas prav razveseljav pojav.

POUČNO POTOVANJE NAŠIH HOTELIRJEV V ŠVICO.

Začetkom maja priredi Zveza za tujski promet v Sloveniji poučno potovanje naših hotelirjev v Švico. Potovanje bo trajalo 12 dni in si bodo udeleženci ogledali vse večje kraje in letovišča v Švici. Cena je izredno nizka ter stane potovanje v II. razredu 4590 Din, pri čemur moramo vpoštevati, da bodo udeleženci uživali prav posebne ugodnosti. Podrobnejše informacije daje Zveza za tujski promet v Ljubljani, Dunajska cesta 1. Prijave se sprejemajo samo do 20. t. m.

* * *

PROMET V JUGOSLOVANSKIH PRISTANIŠČIH RASTE.

Po poročilih Trgovske zbornice v Splitu je znašala skupna tonaža ladij, ki so prišle v preteklem letu v jugoslovanska pristanišča, 15 milijonov neto registerton. V l. 1923 do 1928 je imela tonaža sledeče številke: 5,7 mil, netoregisterton, 7,5, 9,5, 10,2, 11,8, 14,4, je torej neprestano rasla. V pristanišču Sušak je bil promet v letih 1926 do 1929 sledeči: 560.000 ton, 720.000, 930.000 in 1.050.000. Šibenik je izkazoval v zadnjem predvojnem letu 1913 510.000 ton, v letih 1926 do 1929 pa 740.000, 760.000, 910.000 in 900.000 ton. Dubrovnik leta 1913 1.230.000 netoregisterton, v letih 1926 do 1929 1.260.000, 1.380.000, 1 milijon 570.000 in 1.590.000. Split leta 1913 1.820.000, v letih od 1926 do 1929 pa 2.040.000, 2.300.000, 2.930.000 in 2 milijona 850.000.

* * *

OMEJITEV V PRIDELOVANJU KAVČUKA.

Holandski lastniki kavčukovih plantaž so izrekli sedaj svojo pripravljenost, da produkcijo surovega kavčuka v letošnjem maju popolnoma ustavijo, če se za to izreče tudi najmanj 70 odstotkov drugih od Evropejcev kontroliranih plantaž. Na ta način bi padel izvoz gumijskega masla za najmanj 25.000 ton. Eventualno bi se restrikcija raztegnila še na junij.

* * *

DIVIDENDE RUMUNSKIH BANK.

Rumunske banke naznanjajo višino dividend, ki jih bodo izplačale za preteklo leto. Položaj na finančnem trgu se zdi v tem oziru zelo ugoden. — Banka Marmaroska plača za preteklo leto na delnico dividendo 126 lejev, Banca Romanasca 105 lejev, Rumunska Kreditna banka 90 lejev ali 18 odstotkov itd.

Po svetu

Splitska Trgovska in obrtna zbornica je dobila iz Bremenahfena ponudbo za nakup več parnikov z vsebino 3800 do 4000 ton po zelo ugodnih pogojih.

Privilegirana agrarna banka je dovolila v seji 6. t. m. 231 hipotekarnih posojil v znesku 7.665.000 Din, dalje 41 zadružnih posojil za 138 zadrugarjev v znesku 4.251.000 Din.

Centralni jadranski urad v Splitu je priporočil jugoslovanskim kopališčem, naj si po zgledu inozemskih kopališč nabavijo rajši spletenne obalne kabine namesto sedanjih lesenih. Tudi naj gledajo kopališča na kolikor mogoče velik estetičen napredek.

Nov velik kolodvor v Dubrovniku bodo zgradili. Stavba bo stala 4 milijone dinarjev, oprema 1 milijon.

Odpoved trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Rumunijo je odložila rumunska vlada za dva meseca in poteče šele 1. maja.

Prepoved izvoza koruze v Španijo je španska vlada preklicala in bo od 25. t. m. dalje zopet prost. To pride v dobro tudi Jugoslaviji, ki ima na razpolago velike eksportne količine koruze.

Obtok bankovcev v Avstriji je znašal na koncu februarja 974 milijonov šilingov, kritje je izkazano s 66,5 odstotki.

Nemški plovni družbi Wörmann in Vzhodnoafriška, na katerih sta z enakimi deli udeleženi družbi Hapag in Severonemški Lloyd, ne bosta izplačali nobene dividende.

Brezposelnost v U. S. A. raste stalno; v stavbi industriji je nad 40% delavcev brez dela. V mesecih januar in februar je naraslo število oseb, ki iščejo dela, za 45 odstotkov.

Nemška Kommerz- und Privatbank bo razdelila zopet 10-odstotno dividendo, prav tako Dresdner Bank in Deutsche Unionbank d. d. v Berlinu.

Na belgijskem trgu dušika so se vsled dogovora med tovarnarji in uradom dušika pojavile že trdnjše cene.

Konkurzov v Nemčiji je bilo v mesecu februarju uvedenih 1103, poravnalnih postopanj 576; odnosi dve številki januarja sta 1106 in 521.

Angleški člani večinskega sindikata Ogrske rečne in morske plovne družbe se pogajajo z ogrsko vlado glede prepustitve njih delniških paketov vladi. Leta 1920 so kupili 144.000 kosov teh delnic, pa se njih pričakovanje glede dobre kupčije ni izpolnilo in bi se radi sedaj delnice znebili.

Angleška Fordova družba v Londonu je dosegla lani čisti dobiček ca. 1 milijon funtov in razdeljuje 10-odstotno dividendo. Podružnice niso vštete.

Indijska vlada naznanja nova carinska zvišanja, v prvi vrsti na sladkor, in novo vpeljavo carine na srebro. o omejitvi produkcije na Kubi in Javi so le malo učinkovale, ker niso bile polno potrjene.

Jugoslovanska, avstrijska in češkoslovaška papirna industrija so se dogovorile na Dunaju glede razdelitve kvot pri prodaji papirja na Ogrskem. Za Jugoslavijo velja dogovor šest let, za Avstrijo dve leti.

Češka banka v Pragi je imela v preteklem letu 4.730.000 Kč čistega dobička in bo razdelila zopet 5-odstotno dividendo ali 20 Kč.

Vžigalični monopol v Turčiji za dobo 50 let hoče dobiti ona švedska skupina, ki ima tak monopol v Nemčiji. Dala bi za to primerno posojilo.

Hipotekarni in Kreditni zavod v Rumuniji bo novi zavod, kojega osnovno glavnico v znesku 100 milijonov lejev bodo podpisale vse rumunske banke.

Trgovinskih akademij v Jugoslaviji je 20, letos jih poseča 2744 dijakov in dijakinj.

Angleška banka je znižala obrestno mero od 4 1/2 na 4%.

Švedska Državna banka je znižala obrestno mero od 4 1/2 na 4%.

Danska Narodna banka je znižala obrestno mero od 5 na 4 1/2%.

Nizozemska banka je znižala obrestno mero od 4 na 3 1/2%.

Češka industrijska banka je imela v preteklem letu 23 milijonov Kč čistega dobička in razdeljuje zopet dividendo 26 Kč.

Pravilnik zakona o avtorski zaščiti.

»Službene Novine« z dne 6. t. m. so objavile »Pravilnik za izvrševanje zakona o zaščiti avtorskih pravic«. Pravilnik vsebuje naslednje važnejše določbe:

Najpoznejše do 27. marca 1930 je treba prijaviti s kolkovano vlogo upravni oblasti 1. stopnje v kraju, kjer se nahaja podjetje, ona književna in umetniška dela, na katera se nanašata §§ 73 in 74 avtorskega zakona. Ta paragrafa pa določata: V promet je dopustno dajati še nadalje izdane in posnetke, dovršene in izdelane na dovoljen način, pred začetkom veljavnosti tega zakona (to je pred 27. decembrom 1929), toda samo, če se prijavijo s prošnjo prizadete osebe običnemu upravnemu oblastvu prve stopnje. Dalje: Razmnožki in posnetki, doslej dovoljeni, toda po tem zakonu prepovedani, se smejo dovršiti, če so bili začeti, preden je stopil ta zakon v veljavo. Prav tako se smejo uporabljati priprave za razmnoževanje in reproduciranje, izdelane pred začetkom veljavnosti tega zakona, v ta namen še tri mesece od dne, ko je stopil ta zakon v veljavo.

Po pravilniku je treba sedaj vse te predmete prijaviti in sicer se predloži upravni oblasti prve stopnje v dveh izvodih seznamek vseh predmetov, ki jih je treba pečatiti, da bodo lahko tudi v bodoče dajani v promet ali uporabljani v smislu § 73. in 74. Oblastvo se bo poverilo o resničnosti tega seznama in bo opremilo reči, ki spadajo pod to določbo, z mokrim pečatom. Kdor pa bo te reči razmnoževal in reproduciral, ne da bi izvršil to prijavo, bo na zahtevo prizadete stranke kaznovan z globo 10—1500 Din v korist skladu za podporo revnim avtorjem in njih rodbinam.

Nadalje določa pravilnik, da se bodo začeli pri ministrstvu za trgovino in industrijo voditi vpisniki avtorjev anonimnih in psevdonimnih del, ki naj uživajo zaščito v smislu avtorskega zakona (§ 78. avt. zak.). Vpis lahko zahteva avtor sam ali oseba, ki se izkaže kot pooblaščenec ali pravni naslednik. Prijave morajo vsebovati poleg imena, poklica, bivališča in pristojnosti, natančno označenje dela in njega vrste, pri književnih delih zlasti popoln naslov, število zvezkov, knjig in strani, potem način, kako delo izhaja, založništvo itd., leto in kraj izhajanja, psevdonim, oziroma izjavo, da je delo izšlo anonimno. Če se ni priglasi avtor sam, mora njegov pooblaščenec ali zastopnik navesti podatke o sebi. Vpisi se bodo objavljali v »Službenih Novinah«.

Nadalje je izšel v isti številki »Službenih Novin« pravilnik o ustanovitvi »Sveta strokovnjakov na področju avtorskega prava« s sedežem v Beogradu. Svet tvori predsednik, podpredsednik in potrebno število članov; vsi se imenujejo za dobo pet let na predlog prosvetnega ministrstva iz vrst uglednih književnikov, ki poznajo tuje jezike, dalje iz vrst znanstvenikov, glasbenikov, zastopnikov likovne umetnosti, arhitektov in inženjerjev, fotografov in pravnikov. Svet bo dajal sodiščem in upravnim oblastvom strokovna mnenja v vseh zadevah, ki so v zvezi z avtorsko zaščito.

JAVNA DELA V ALBANIJI.

Albansko ministrstvo za javna dela poroča: Iz italijanskega posojila je bilo do konca leta 1929 porabljenih za gradbo cest 14.500.000 zlatih frankov, za gradbo mostov 12.200.000, za pristaniška dela 6.600.000, za male železnice 2 milijona 500.000, za gradbo javnih poslopij 8.300.000, za drenažo in kanalizacijo 260.000, za melioracijska dela 225 tisoč, za učne svrhe 900.000. Od vsote, ki je na razpolago za javna dela, je ne porabljenih še 15.600.000 zlatih frankov. S plačili anuitet za posojila so pričeli v januarju tekočega leta, kakor je to določeno v posojilni pogodbi. Albaniji manjka v prvi vrsti prometnih sredstev za izvoz njenih agrarnih in drugih produktov.

Rešujmo svoj narod!

Med nami nepretrgoma pustoši kužna bolezen, jetika. Iz naših vrst si leto za letom ugrablja toliko smrtnih žrtev, poraja dan za dnem toliko gorja, da ji ni najti primere v vsej ostali obilici raznih bolezni ter drugih usodnih nesreč in nadlog.

Vsled jetike ugasne v naši ožji domovini sleherni leto čez 2.800 življenj; med temi je največ žrtev pokosenih v cvetju mladosti in dozorevanja, v dobi, ki je polna neizrabljenih talentov, močnega hotelja, lepih nad.

Okoli 50.000 naših rojakov je trajno po jetiki ogroženih. Da, vsakdo izmed nas ima prej ali slej gotovo opraviti s to nevarno kužno nadlogo, saj se mi vsi po njej okužimo. Po prestopu prvem okuževalnem spopadu se kužne kali vedno lahko še skrivajo neke v telesu, a tudi poznejše nove okužitve so pogoste. Kride čas oslabitve, padca telesne moči in odpornosti, pa se bolezenski mikrobi tem lažje in z večjo silo razplode ter do smrti pustošijo v telesu.

Številni so činitelji, ki ljudsko zdravje izpodkopavajo in s tem pospešujejo nagel razmah tuberkuloze: slaba stanovanja, pičila, neprimerna prehrana, težko telesno in duševno delo, neredno, nezmereno življenje, alkoholizem, spolna razvrzanost, jaki duševni pretresi, vsi ti in še mnogi drugi vzroki in povodi ustvarijo ugodne pogoje za brzi razvoj jetike. Ko pa se je ta enkrat udomčila v hiši, jo je izredno težko iz nje pregnati.

Iz roda v rod, od starišev na otroke, od poedinca na bližnje sosesčine se širi in prehaja zlokobna jetična kuga ter — kjer le more — izbira in kosi smrtnih žrtev.

Borimo se zoper pogubno tuberkulozo, ki ogroža ves naš narod! Pobijajmo jo sistematsko in z vso ljutostjo! Združimo vse, prav vse v težkem boju zoper njo!

Akcija zoper to najtežje socialno bolezen bo rodila znatne uspehe le tedaj, če bodo vsi člani ljudske družbe, vsi njeni predstavniki in skupine z vsem sodelovali v tej pomembni borbi.

Pravkar je bila v Ljubljani ustanovljena Osrednja protituberkulozna liga, da druži in organizira vse v gosto, povsod razpredeno mrežo protituber-

kuloznih edinic, okoli nje bodo v bližnji bodočnosti vzbujene v življenje krajevne istoimenske lige.

Pozivljamo vse naše rojake, da stopijo v vrsto teh izredno potrebnih lig-zvez. Predvsem apeliramo na one naše javne korporacije, ki so že po svojem svojstvu dolžne voditi brigo nad ljudskimi skupinami, ki jih zastopajo, oziroma predstavljajo: Bolniška podporna društva, pokojninske fond-e, zavarovalnice, razna splošna podporna društva, občine in županstva, šole, župne urade, razne strokovne organizacije, prosvetna in kulturna društva, športne in telovadne organizacije. V njihov lastni prid bo, da se prijavijo kot člani (ustanovni, podporni, redni) pri katerikoli protituberkulozni ligi ter da kolikor mogoče vneto v njej, kakor tudi na svojem ožjem področju delujejo v borbi proti pogubni jetični pošasti. Člani se sprejemajo, dokler niso krajevne protituberkulozne lige ustanovljene, pri Osrednji protituberkulozni ligi, Ljubljana, Miklošičeva cesta (Okrožni urad, pritličje levo).

Res sistematska, vsestranska organizacija protituberkuloznega boja mora zavzeti takšen obseg, delovati s toliko vneto, da nikjer ne smemo najti malobrižnosti in mrtvila.

Pričakujemo polnega in navdušenega odziva temu klicu v vsej naši javnosti. Naj bi ne bilo nikogar, ki bi se želel izogniti temu pozivu.

Ves naš podrobni program bomo izvajali korak za korakom ter sproti obveščali po časopisju.

Naš prvi klic imej le nalogo, da gre po vsej slovenski zemlji javljat splošno mobilizacijo za vsestranski boj proti smrtonosni in gorjapolni kužni kosi — jetiki.

Rešujmo svoj narod!

Osrednja protituberkulozna liga v Ljubljani.

Predsednik: dr. Joža Bohinjec s. r., podpredsednik: Valerijan Učak s. r., tajnika: dr. France Debevec s. r. in Uratnik Filip s. r., blagajnik: Vrtovec Vekoslav s. r., odborniki: dr. Anton Breclj s. r., dr. Oton Fettich s. r., dr. Tone Jamar s. r., dr. Franc Kotnik s. r., ing. Rado Lah s. r., dr. Ivan Matko s. r., dr. Ivan Pless s. r., dr. Ivo Pirc s. r.

Carinsko premirje.

V Journal de Genève beremo interesanten članek o konferenci za carinsko premirje, ki se vrši v Ženevi že od 17. februarja: »Države, ki so poslale v naše mesto svoje delegate, odnosno opazovalce, moremo razdeliti v tri kategorije: na eni ekstremni strani se nahaja Velika Britanija, ki je tudi po vojni obdržala 80% svoje svobodne trgovine iz predvojne, na drugi ekstremni strani se pa nahaja Združene države Severne Amerike, ki se trudijo povečati svoje carinske tarife v višino nebotičnikov«. (Seveda tudi v Ameriki sami je odpor proti temu povišanju precej velik.) Med tema dvema ekstremnima skupinama se pa nahaja najbolj številna skupina držav, pri katerih imajo carinske tarife trojno funkcijo. — 1. Zasigurati dohodke državi (indirekten davek). 2. Ščititi v večji ali manjši meri domačo industrijo, poljedelstvo in obrt. 3. Nuditi diplomatsko orožje za doseg zmanjšanja, oziroma omejitve carinskih tarifov ostalih držav, ki škodijo naši eksportni industriji.

Gospodarska vojna — lahko se govori o vojni, kajti danes se oficejno govori tudi o premirju — težko pritiska na narode. Življenje je vedno dražje. Veliko nad se je gojilo glede svetovne gospodarske konference in njenih sklepov, toda te nade so se počasi razpršile in sedaj se ni več ne govori o carinskem miru, niti o gospodarski razorožitvi, temveč prav ponižno izjavljajo delegati na konferenci, da hočejo proučiti vprašanje ali je premirje sploh mogoče.

To premirje, ki naj bi pripravilo bazo za resnični gospodarski mir, je neobhodno potrebno z evropskega

stališča in posebno pa s stališča Švice. Ako se bo praksa stalnega povečanja carinskih zidov dosledno vodila, kdo bo potem največ trpel? Brez dvoma najbolj Evropa, ki bo izkravala radi teh poizkusov, ki nasprotujejo zdravim zakonom gospodarske politike. V Evropi pa bodo najbolj trpele majhne države, kakor Švica, ki ne morejo same sebi zadostovati in katerih tretjina prebivalstva živi od eksportne industrije. Ako se bo carinska vojna še bolj intenzivno vodila, bo gospodarstvo razrušeno. Radi tega je nujno potrebno, da se carinsko premirje res sklepe.

Razstave sejmi

LETOŠNJE PUBLIKACIJE LJUBLJANSKEGA VELESEJMA.

Z letošnjo velesejmsko prireditvijo praznuje Ljubljanski velesejem svojo desetletnico. V dostojno proslavo tega jubileja izda uprava velesejma spominski spis »Ljubljanski velesejem ob desetletnici«, ki bo v lepih besedah in slikah prikazal zgodovinski razvoj in pomen te ustanove. Spominski spis bo obsegal približno 64 strani redakcijskega dela z zanimivi članki naših najboljših gospodarskih strokovnjakov. Preko 70 slik bo dičilo to knjigo. Del spisa bo prikazal tudi razvoj in stanje onih domačih podjetij, ki se za to zanimajo. Tozadevno se je obrniti na upravo velesejma. Knjiga izide v visoki nakladi.

Ob velesejmu pa izide oficijelni sejemski katalog v samozaložbi trdke Aloma Compagny v Ljubljani, ki je edina upravičena zbirati oglase za to publikacijo in kateri naj pošiljajo trdke tudi klišeje k svojim oglasom.

Razno

Prvi transport jugoslovanskih emigrantov je odšel 8. t. m. zvečer iz Zagreba preko Maribora, Gradca, Pasaua v južno Francijo. — Oni ne nameravajo se še kdaj vrniti, pač pa tuptam posetiti domovino in svoje ljudi.

Borza dela v Mariboru. Od 3. do 9. t. m. je v Mariboru iskalo dela 89 moških in 47 žensk, tedaj 136 oseb, praznih službenih mest je bilo 123, delo je dobilo 31 moških in 42 žensk, tedaj 73 oseb, odpotovalo jih je 15 in koncem tedna jih je ostalo še 947 v evidenci. Od 1. januarja do 9. marca pa je dela iskalo 1317 moških in 625 žensk, tedaj 1942 oseb, 893 službenih mest je bilo prostih, delo je dobilo 653 oseb in sicer 332 moških in 321 žensk, odpotovalo jih je 171, odpadlo pa 171.

Pri Borzi dela v Mariboru dobijo delo: 1 ekonom sadjarja, 12 viničarskih družin, 3 majarji, 18 hlapcev, 10 sezon-skih delavcev za vinograde v Sremu, 3 pastirji, 1 vrtnar, 1 cemer, 2 kovača, 1 kolar, 2 slaščičarja z obrtno pravico, 1 prirezovalac za gornje dele čevljev, 1 mlinar, 2 vinonošca, 2 jelonošca, 1 sedlar in tapetnik, 12 čevljarskih pomočnikov za izdelovanje smučarskih čevljev, 1 fotograf, 1 preiskovalec in vlagatelj jajc, več vajencev (kovaške, kleparske, mizarske, sodarske, tkalske, čevljarske, pekovske in slikarske obrti), kakor tudi 6 kuharic, 8 služkinj, 1 postrežnica, 2 hotelski sobarici, 1 plačilna nakarica, 5 vzgojiteljic, 2 varuški, 2 šiviljski vajenki.

Švicarska družba za električno industrijo, ki je merodajno udeležena pri številnih električnih družbah doma in v inozemstvu, je pri delniški glavnici 30 milijonov frankov dosegla lani čisti dobiček 3.800.000 frankov (prej je znašal čisti dobiček 3.500.000 frankov).

Ljudsko gibanje v Mariboru v februarju 1930. V mesecu februarju je bilo v Mariboru rojenih 95 otrok in sicer 49 moškega in 46 pa ženskega spola; umrlo je 61 oseb in sicer 37 moških in 24 žensk, porok je bilo 60. Po poedinah župnijah razdeljeni so bili: Stolnica: 58 rojstev (28 moškega, 30 ženskega spola), mrličev 13 (6 moškega, 7 ženskega spola), porok 9; frančiškanska župnija: 10 rojstev (3 moškega, 7 ženskega spola), mrličev 9 (7 moškega, 2 ženskega spola), 26 porok; magdalenska župnija: 24 rojstev (15 moškega, 9 ženskega spola), mrličev 37 (24 moškega, 13 ženskega spola), porok 24; evangelijska župnija: 2 rojstva (1 moškega, 1 ženskega spola), mrličev 2 (obe ženskega spola), porok 1; pravoslavna župnija: 1 rojstvo moškega spola.

Ljubljanska borza

Tečaj 10. marca 1930.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	—	22-72
Berlin 1 M.	13-495	13-525
Bruselj 1 belga	—	7-8959
Budimpešta 1 pengő	—	9-9042
Curich 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šilling	7-9631	7-9981
London 1 funt	275-06	275-86
Newyork 1 dolar	—	56-545
Pariz 100 fr.	220-76	222-76
Praga 100 kron	167-50	168-30
Trst 100 lir	295-56	297-56

Dobava-prodaja

Dobave. Prometno-komercialni oddelek državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. marca t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg vulkanskega olja in 150 komadov zavornih cokelj. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 13. marca t. l. ponudbe glede dobave 4000 kg svinčenih plomb; do 14. marca t. l. glede dobave 1000 kg vrvi, 1000 kg mila in 2000 kg kristalne sode. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 17. marca t. l. ponudbe glede dobave 300 komadov izola-

torjev in 200 komadov opor. — Delavnica drž. železnice v Mariboru sprejema do 21. marca t. l. ponudbe glede dobave 200 kg azbestne volne, 300 kg azbest plošč, 450 metrov kavčuk cevi, 300 komadov kavčuk obrobov in 200 komadov spojk in lijakov za stranišča; do 22. marca t. l. glede dobave 2300 kg topilnega jekla; do 24. marca t. l. pa glede dobave 18.000 kg karbida. — Dne 26. marca t. l. se bo vršila pri Direkciji drž. železnice v Zagrebu ofertalna licitacija glede dobave vodovodnih cevi. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) — Dne 17. marca t. l. se bo vršila pri Provijantskem odseku Ministrstva vojske in mornarice v Beogradu ustmena licitacija glede dobave 50.000 vreč iz jute. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem odseku.) — Dne 25. marca t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za gradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 1000 komadov pošt-nih predalov. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

Dobava mesa. Vršile se bodo naslednje javne licitacije glede dobave mesa za čas od 1. aprila 1930 do 31. marca 1931 in sicer: Dne 10. marca t. l. pri 26. pešadijskem polku v Sisku in pri Otočskem vojnem okrogu v Otočacu; dne 12. marca t. l. pri 65. pešadijskem polku v Bihaču; dne 14. marca t. l. pri Komandi mesta v Gospiču in pri Intendanturi Vrhbaske divizijske oblasti v Banjaluki. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri navedenih komandah.)

Oddaja zakupa kolodvorske restavracije v Humu se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 28. marca t. l. pri Direkciji drž. železnice v Sarajevu. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dobave. Strojni oddelak Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 14. marca t. l. ponudbe glede dobave 150 kg tesnika »Klingerit«, 2500 pol smirkovega platna in 350 kg azbestnih grafitnih vrvic; do 15. marca t. l. glede dobave 5000 kg šamotne moke, 5350 komadov

šamotne opeke in 200 komadov termolitne opeke, žice, senčnikov, stekel, svinčene pločevine, žveplene kisline, balat jermen, žarnic, podložnic itd. ter glede dobave 90 kg usnja in 200 komadov jermen za okna osebnih vozov; do 17. marca t. l. pa glede dobave 12 samokolnic. Gradbeni oddelak Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 14. marca t. l. ponudbe glede dobave 15.000 kg apna in 40.000 kg portland-cementa. (Pogoji so na vpogled pri navedenih oddelkih.) Delavnica drž. železnice v Mariboru sprejema do 20. marca t. l. ponudbe glede dobave brusnih kamnov. — Dne 20. marca t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 6000 ton angleškega premoga; dne 26. marca t. l. pa glede dobave 15.000 ton domačega premoga. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja krovskih del. Gradbeni oddelak Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 14. marca t. l. ponudbe glede oddaje krovskih del. (Predmetni oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

Tržna poročila

TRŽNE CENE V LJUBLJANI,
dne 1. marca 1930.

Govedina: V mesnicah po mestu: I. vrste 22, II. vrste 20; na trgu: 1 kg govejega mesa I. vrste 18—20, II. vrste 16—18, III. vrste 12—16, jezika 17—20, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 15—20, ledic 18—24, možganov 20—25, loja 5 do 12 Din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa I. vrste 24—25, II. vrste 20—22, jeter 25—30, pljuč 20—22 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. vrste 25, II. vrste 22—24, pljuč 10, jeter 15—20, ledic 25—30, glave 8—10, parkljev 6, slanina trebušne 20, slanina ribe in sala 25, slanina domačih prašičev 21—22, slanina mešana 22—23, slanina na debelo 24, masti 28, šunke (gnjati)

30, prekajenega mesa I. vrste 30, II. vrste 25—28, prekajenih parkljev 8—10, prekajene glave 10—12, jezika 30 Din.

Drobnica: 1 kg koštrunovega 14—15, jagnjetine 18—20 Din.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. vrste 8, II. vrste 6 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih 40, debrecinskih 30, hrenovk 30—32, safalad 23 do 32, posebnih 32, tlačenk 20, svežih kranjskih 35, pol prekajenih kranjskih 50, prekajene slanina 28 Din.

Perutnina: Piščanec majhen 15, kokoš 25—45, petelin 25—35, nepitana gos 80 do 100, domači zajec, manjši 5—12, večji 16—20 Din.

Ribe: 1 kg karpa 25—30, ščuke 35 do 40, klina 20, mreže 15—20, pečenke 10 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 250—3, 1 kg surovega masla 36—40, čajnega masla 44—56, masla 40—44, bohinskega sira 34—40, sirčka 8—10, eno jajce 075—1 Din.

Pijače: 1 liter starega vina 18—22, novega vina 14—18, 1 čaša piva 3—350, 1 vrček piva 450—5, 1 steklenica piva 550—6 Din.

Kruh: 1 kg belega 5, črnega 450, rženega 450 Din.

Sadje: 1 kg luksurnih jabolok 10, jabolok I. vrste 8, II. vrste 6, III. vrste 5, ena oranža 1—250, limona 050—1, 1 kg rožičev 8, fig 10, dateljnov 24—40, orehov 10—12, luščenih orehov 34—36, suhih češpelj 10, suhih hrušk 6—8 Din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 72—76, Santos 46—48, Rio 32—40, pražene kave I. vrste 90—100, II. vrste 70—80, III. vrste 56—60, kristalnega belega sladkorja 13, sladkorja v kockah 14, kavne primesi 18, riža I. vrste 10, II. vrste 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 450, navadnega kisa 250, 1 kg soli debele 250, soli mlete 275, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 liter petroleja 750, 1 kg testenin I. vrste 10, II. vrste 9, pralnega luga 375, čaja 80 dinarjev.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 20 420—430 na debelo, 450 na drobno, št. 22 360—390 na debelo, 425 na drobno, št. 24 325—340 na debelo,

3 na drobno, št. 26 230 na debelo, 375 na drobno, kaše 5—6, ješprenja 6, ješprenjčka 10—12, otrobov 175—2, koruzne moke 350, koruznega zdroba 4 do 450, pšeničnega zdroba 5—6, ajdove moke I. vrste 6—8, II. vrste 6, ržene moke 4 Din.

Žito: 100 kg pšenice 260—265, rži 230 do 235, ječmena 220—235, ovsa 200 do 240, koruze 170—185, ajde 210—230, fižola ribničana 420, prepelčarja 480, 1 kg graha 8—10, leče 10 Din.

Kurivo: 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 450, m³ trdih drv 175, mehkih drv 90 Din.

Krma: 100 kg sladkega sena 125, pol sladkega sena 90—100, kislega sena 75, slame 50—75 Din.

Zelenjava in gobe: 1 kg endivije 12 do 14, motovilca 10—12, radiča 10—14, poznega zelja 2—3, rdečega zelja 3—5, kislega zelja 350, ohrovt 2—3, karfiol 7—10, kolerab podzemljic 1, špinache 12 do 16, čebule 2—3, česna 10—12, repe 025—050, kisle repe 250—3, korenja 2—4, peteršilja 3—4, zelenjave za juho 3—4 Din.

Mariborski trg, dne 8. marca 1930. Radi deževnega vremena je bil trg slabo založen in obiskan. Slaninarji so pripeljali na 58 vozov samo 173 zaklanih svinj, 1 kravo, 1 telico in 2 teleta, kmetje pa 5 s krompirjem in čebulo naloženih voz, kmetice pa okoli 200 komadov perutnine na trg. Cene mesu so ostale neizpremenjene. — **Perutnina** je tudi ostala pri visokih cenah, ker je ni bilo v veliki obilici na trgu. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice:** Cene krompirju so zelo padle, kajti to pot se je prodajal po 050 za kg, tudi pri solati in sočivju so šle precej nazaj, tudi jajca so se dobila po 075 Din za komad. Pri cvetlicah so šle cene zelo nazaj, ker se sedaj dobi že dosti domačih cvetlic, ki so zelo poceni. Lesene in lončene robe je bilo tudi malo, lesene grablje so se prodajale po 8—10 Din za komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. Kmetje so pripeljali v sredo 5. t. m. 16 voz sena, 4 voze otave in 4 voze slame; v soboto 8. t. m. pa 2 voza sena in 3 voze slame na trg. Cene so bile senu 75 do 90, otavi 60—80, slami pa 65—70 Din za 100 kg.

Brzjavlj: Krispercoloniale Ljubljana

Telefon štev. 2263

ANT. KRISPER COLONIALE

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne

robe - Velepražarna

kave - Mlini za dišave

Točna postrežba

LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 33

Ustanovljeno leta 1840

Zaloga špirta, raznega

žganja in konjaka -

Mineralne vode - - -

Ceniki na razpolago

OKLIC.

S 7/29
132

V konkurzu zapuščine Vinkšlja Franca v Gradacu se bo dne 17. marca 1930 v Gradacu hšt. 47 potom

javne dražbe

prodalo vse trgovsko blago in trgovinski inventar. Začetek dražbe je ob 8. uri in bo tedaj izklicna cena 38.764 Din; ako bo ta dražba brezuspešna, bo nova dražba ob 9. uri z izklicno ceno 25.842 Din in ako bi bila tudi ta brezuspešna, bo končna dražba ob 10. uri z izklicno ceno 12.922 Din, ki se lahko zniža tudi na 10.000 Din.

Okrajno sodišče v Metliki, odd. I., dne 8. marca 1930.

Širko, konkurzni komisar.

Trgovci! Naročajte in širite **Trgovski list**

TISKARNA MERKUR

TRG-IND. D. D.

LJUBLJANA

Gregorčičeva
ul. 23. Tel. 2552

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele, letake i. t. d. Knjigoveška dela izvršuje v LASTNI KNJIGOVEZNICI

VINO CET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično

najmodernejše ureje-

na kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

Veletrgovina

A. Šarabon

Telefon 2666 v Ljubljani Telefon 2666
priporoča

špecerijsko blago, raznovrstno žganje, mo-

raznovrstno rudninsko vodo. - Lastna

pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom

Ceniki na razpolago

KUVERTA

DRUŽBA Z O. Z.

Tvornica kuvert in konfekcija papirja
LJUBLJANA

Vožarski pot 1 Karlovska c. 2